

คำสั่งเทศบาลตำบลปงไฮ

ที่ ๒๔ /๒๕๖๙

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการจริยธรรมของเทศบาลตำบลปงไฮ

.....

ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๗๖ วรรคสามบัญญัติให้รัฐพึงจัดให้มีมาตรฐานทางจริยธรรมเพื่อให้หน่วยงานของรัฐใช้เป็นหลักในการกำหนดประมวลจริยธรรมสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานนั้นๆ ซึ่งต้องไม่ต่ำกว่ามาตรฐานทางจริยธรรมดังกล่าว และพระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕ ได้กำหนดมาตรฐานทางจริยธรรมซึ่งเป็นหลักเกณฑ์การประพฤติปฏิบัติอย่างมีคุณธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อใช้เป็นหลักสำคัญในการจัดทำประมวลจริยธรรมของหน่วยงานของรัฐ เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางปฏิบัติที่ดีที่ควรกระทำหรือไม่ควรกระทำที่สอดคล้องกับบทบาทภารกิจและสภาพปัญหาความเสี่ยงทางจริยธรรม โดยกระทรวงมหาดไทยได้กำหนดให้มีประมวลจริยธรรมผู้บริหารท้องถิ่น และประมวลจริยธรรมสมาชิกสภาท้องถิ่น และคณะกรรมการมาตรฐานการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่นได้มีประกาศ เรื่อง ประมวลจริยธรรมแล้วนั้น

ดังนั้น เพื่อให้การขับเคลื่อนทางจริยธรรมของเทศบาลตำบลปงไฮเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพเทศบาลตำบลปงไฮ จึงแต่งตั้งคณะกรรมการจริยธรรม ดังนี้

๑. นายกเทศมนตรีตำบลปงไฮ	ประธานกรรมการ
๒. ประธานสภาเทศบาลตำบลปงไฮ	รองประธานการ
๓. ปลัดเทศบาลตำบลปงไฮ	กรรมการ
๔. ผู้อำนวยการกองคลัง	กรรมการ
๕. ผู้อำนวยการกองช่าง	กรรมการ
๖. ผู้อำนวยการกองการศึกษา	กรรมการ
๗. ผู้อำนวยการกองสวัสดิการสังคม	กรรมการ
๘. หัวหน้าสำนักปลัด	กรรมการ/เลขานุการ
๙. นิติกร	กรรมการ/ผู้ช่วยเลขานุการ
๑๐. นักทรัพยากรบุคคล	กรรมการ/ผู้ช่วยเลขานุการ

ให้คณะกรรมการจริยธรรมของเทศบาลตำบลปงไฮ มีหน้าที่ดังที่ดังนี้

๑. ควบคุม กำกับ และส่งเสริมในการบังคับใช้ประมวลจริยธรรมในหน่วยงาน
๒. สอดส่องดูแลให้เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมในกรณีที่มีข้อสงสัยหรือข้อร้องเรียนว่ามีการฝ่าฝืนจริยธรรม จะต้องดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงและมีคำวินิจฉัยโดยเร็ว
๓. ส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานในทุกระดับตระหนักรู้ในพฤติกรรมหรือประเด็นล่อแหลมต่างๆ รวมทั้งการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวและส่วนรวม ที่อาจนำมาซึ่งการเสื่อมเสียชื่อเสียงหรือพฤติกรรมในการฝ่าฝืนจริยธรรม

จริยธรรม

๔. ให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับปัญหาด้านจริยธรรมหรือพฤติกรรมล่อแหลมต่อการฝ่าฝืน

๕. ดำเนินการอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

ทั้งนี้ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๙ เดือน มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๙

(นายปรีชา กุุมภีโร)

(นายกเทศมนตรีตำบลปงไฮ)

แนวปฏิบัติเพื่อเป็นแนวทางในการประพฤติตนทางจริยธรรม (Dos & Don'ts) เทศบาลตำบลปงไฮ อำเภอเซกา จังหวัดบึงกาฬ

การปฏิบัติที่ควรกระทำ (Dos)

๑. จงรักภักดีต่อประเทศชาติมีความภูมิใจในความเป็นไทย รักษาผลประโยชน์ของชาติและรักษาความลับเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ

๒. มีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้า

๓. นำหลักธรรมทางศาสนาที่ตนเคารพนับถือมาประกอบการปฏิบัติหน้าที่ราชการ

๔. ส่งเสริม สนับสนุนให้มีการปฏิบัติศาสนกิจสืบทอดและทำนุบำรุงศาสนาให้มีความเจริญยั่งยืน

๕. แสดงออกถึงความเคารพ เทิดทูน และรักษาไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์

๖. สนับสนุนและมีส่วนร่วมกับกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติ ในโอกาสต่าง ๆ

๗. แสดงออกถึงความเชื่อมั่นสนับสนุนการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

๘. ปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความซื่อสัตย์สุจริต โปร่งใส ตรวจสอบได้

๙. รับประโยชน์จากการปฏิบัติราชการเฉพาะที่ทางราชการจัดให้ตามกฎหมายกำหนด

๑๐. มีจิตสำนึกที่ดีและตระหนักในหน้าที่ของผู้จัดทำบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประเทศชาติ

๑๑. ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบโดยคำนึงถึงผลกระทบทางสังคม สิ่งแวดล้อม สิทธิมนุษยชน ศักดิ์ศรี ความเป็นมนุษย์และสิทธิเสรีภาพของบุคคล

๑๒. รับผิดชอบในผลการปฏิบัติหน้าที่ราชการของตน พร้อมทั้งจะรับการตรวจสอบและรับผิดชอบในผลของการปฏิบัติงานเมื่อเกิดความบกพร่องผิดพลาดเกิดขึ้น

๑๓. ปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความถูกต้องชอบธรรมตามกฎหมาย และตามทำนองคลองธรรม

๑๔. ปฏิบัติตามคำสั่งผู้บังคับบัญชาที่ชอบด้วยกฎหมายและกล้าคัดค้านหรือโต้แย้งคำสั่งที่ไม่ถูกต้องหรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย

๑๕. กล้าแจ้งเหตุหรือร้องเรียนในกรณีที่พบเห็นการกระทำผิดหรือการกระทำที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการ

๑๖. ยินยอมในการปฏิบัติงานในหน้าที่ตามหลักวิชาการและจรรยาวิชาชีพด้วยความกล้าหาญ

๑๗. เปิดเผยมการทุจริตที่พบเห็นหรือรายงานการทุจริตประพฤติมิชอบต่อผู้บังคับบัญชาหรือรับผิดชอบโดยไม่ปล่อยปละละเลย

๑๘. ให้ความช่วยเหลือประชาชนที่ถูกละเมิดหรือได้รับการปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมโดยไม่ชักช้า

๑๙. ปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยยึดถือประโยชน์ส่วนรวมเหนือกว่าประโยชน์ส่วนบุคคล

๒๐. มีความมุ่งมั่น เสียสละ มีจิตสาธารณะในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน
๒๑. สามารถแยกเรื่องส่วนตัวออกจากหน้าที่การงาน
๒๒. มีจิตอาสา โดยอุทิศตนกระทำการอันเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม
๒๓. ปฏิบัติงานด้วยความรับผิดชอบ มีประสิทธิภาพเพื่อให้งานสัมฤทธิ์ผลตามวัตถุประสงค์และเป้าหมาย
๒๔. ใช้ทรัพยากรและงบประมาณของทางราชการอย่างประหยัดคุ้มค่ารวมทั้งปฏิบัติงานให้ทันต่อเวลาและ
๒๕. ให้บริการและอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนด้วยความรวดเร็ว เต็มใจปราศจากอคติและไม่เลือก
๒๖. มุ่งพัฒนาและรักษามาตรฐานการทำงานที่ดีโดยพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องเลือกใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยอย่างเหมาะสม และเชื่อมั่นในระบบการทำงานเป็นทีม
๒๗. รับฟังความคิดเห็น พร้อมทั้งจะตอบชี้แจง และอธิบายเหตุผลให้แก่ประชาชนผู้ร่วมงานและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง
๒๘. ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเสมอภาค เป็นธรรม และเที่ยงธรรม
๒๙. ปฏิบัติหน้าที่โดยละเว้นจากการใช้อคติ ได้แก่ ความรัก ความโกรธ ความกลัว ความประกอบการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ
๓๐. วางตัวเป็นกลางทางการเมือง
๓๑. ดำรงตนเป็นข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ดีโดยน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พระบรมราโชวาท หลักคำสอนทางศาสนา และจรรยาวิชาชีพมาใช้ในการดำเนินชีวิตและการปฏิบัติหน้าที่
๓๒. ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีด้วยการปฏิบัติหน้าที่ของปวงชนชาวไทย เคารพต่อกฎหมาย มีวินัย และรักษาไว้ซึ่งวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมและประเพณีอันดี
๓๓. ดำเนินชีวิตอย่างเรียบง่าย ประหยัด
๓๔. เข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติตามความเหมาะสม

การปฏิบัติที่ไม่ควรกระทำ (Don'ts)

๑. ไม่แสดงออกในลักษณะที่สื่อไปในทางดูแคลนหรือด้อยค่าความเป็นไทย อันอาจก่อให้เกิดความเสื่อมเสียต่อภาพลักษณ์ของประเทศชาติ
๒. ไม่ควรกระทำการอันอาจมีลักษณะเป็นการกระทบกระเทือนต่อความมั่นคงของชาติ
๓. ไม่แสดงวิริยวาจาหรืออาการในเชิงลบหลู่ดูแคลนหรือด้อยค่าศาสนาใดศาสนาหนึ่ง
๔. ไม่ขัดขวางการทำนุบำรุงศาสนาและการปฏิบัติศาสนกิจทั้งปวง
๕. ไม่แสดงออกด้วยกิริยาอาการหรือวาจาในลักษณะที่ไม่ให้เกียรติหรือไม่จงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์
๖. ไม่แสดงพฤติกรรมซึ่งมีนัยเป็นการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ
๗. ไม่กระทำการอันสื่อไปในทางที่อาจตีความได้ว่าเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม
๘. ไม่หาทางปฏิเสธ บ้ายเบี่ยง เกี่ยงงอน ในการปฏิบัติหน้าที่และการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนที่มาขอรับบริการ
๙. ไม่ปฏิเสธความรับผิดชอบหรือปัดความรับผิดชอบของตนไปให้ผู้อื่น เมื่อเกิดความบกพร่องหรือผิดพลาดในการปฏิบัติงานขึ้น

๑๐. ไม่หาทางปฏิเสธการตรวจสอบของบุคคลหรือหน่วยงานที่มีหน้าที่ตรวจสอบ
๑๑. ไม่อาศัยช่องว่างทางกฎหมายเพื่อเอื้อต่อการกระทำผิดระเบียบแบบแผนของราชการ
๑๒. ไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง คำขอร้อง คำขู่หรืออิทธิทธิพลใด ๆ ในการชักจูงให้กระทำความผิดหรือกระทำในสิ่งที่ไม่ถูกต้องชอบธรรม
๑๓. ไม่ปฏิบัติหน้าที่โดยหวังเพียงผลงานหรือเพียงเพื่อให้งานเสร็จ โดยไม่คำนึงถึงผลกระทบเสียหายที่อาจเกิดขึ้น
๑๔. ไม่ปฏิเสธละเลย หรือเพิกเฉยในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อน หรือบรรเทาทุกข์ให้แก่ประชาชน
๑๕. ไม่ปิดบังหรือปฏิเสธการให้ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องแก่ประชาชนและผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง สถานะทางเศรษฐกิจสังคม และความเชื่อทางการเมือง
๑๖. ไม่เลือกปฏิบัติโดยอาศัยเหตุของความแตกต่างในเรื่องเชื้อชาติศาสนา เพศ อายุ สภาพร่างกาย
๑๗. ไม่อาศัยตำแหน่งหน้าที่ในการอำนวยประโยชน์ หรือเลือกปฏิบัติต่อนักการเมือง หรือพรรคการเมือง
๑๘. ไม่พุ่มเฟิย หรือไม่ดำรงตนเกินฐานะานุรูปแห่งตน
๑๙. ไม่ประพฤดิหรือกระทำการใดๆอันอาจเป็นเหตุให้เสื่อมเสียเกียรติภูมิศักดิ์ศรีและภาพลักษณ์ของตนเองและราชการ
๒๐. ไม่แสดงกริยาอาการหรือพฤติกรรมอันมีลักษณะเป็นการคุกคามทางเพศและล่วงละเมิดทางเพศในการทำงาน (Zero tolerance for sexual abuse and harassment)
๒๑. ไม่แสวงหาผลประโยชน์ทางเพศ (Zero tolerance for sexual exploitation)

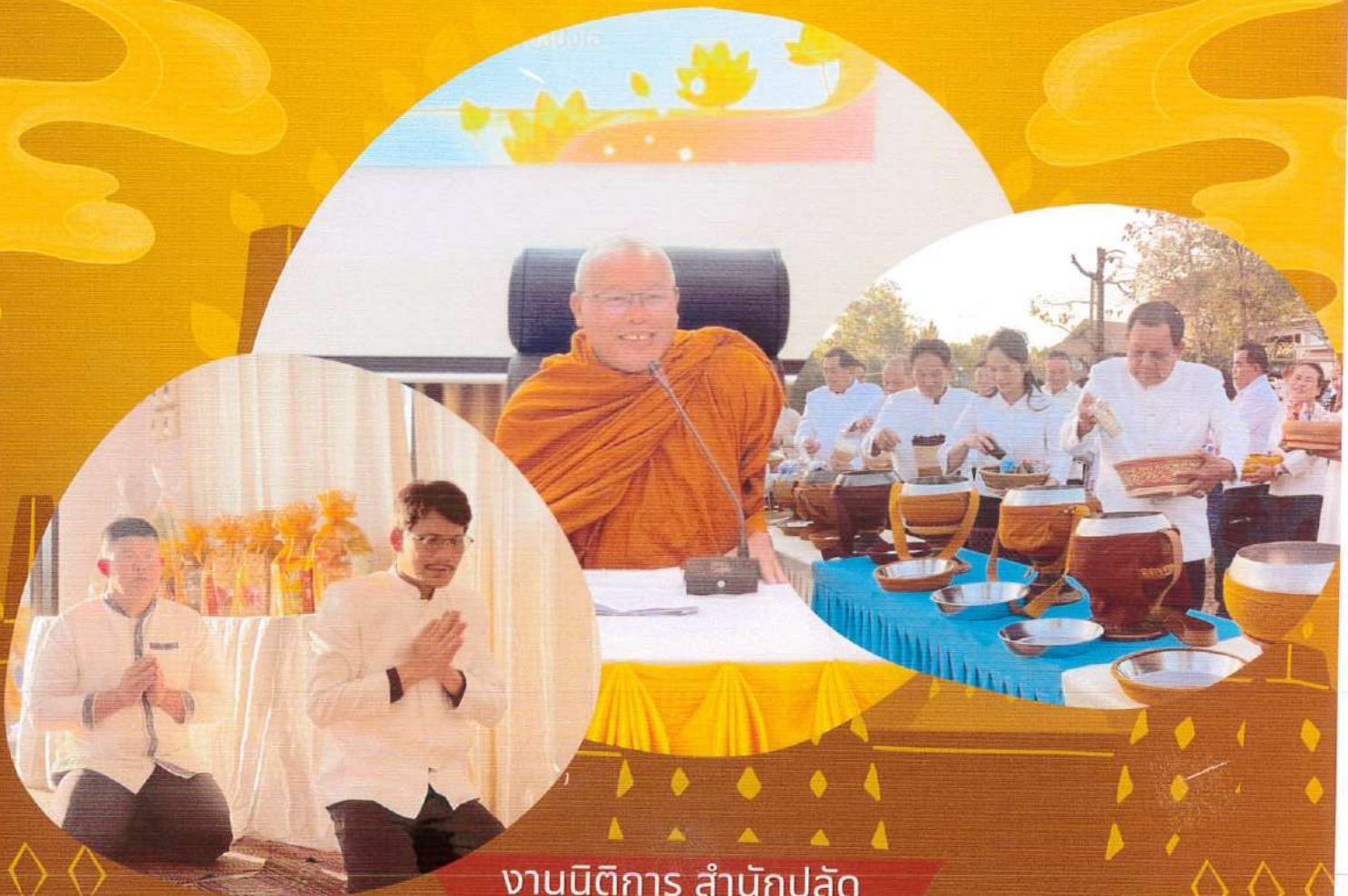
.....

รายงานผล

โครงการอบรมคุณธรรมและจริยธรรม เพื่อพัฒนาบุคลากร
เทศบาลตำบลป่งไฮ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕
ณ สำนักงานเทศบาลตำบลป่งไฮ อำเภอเซกา จังหวัดบึงกาฬ

ในวันพุธที่ ๗ มกราคม ๒๕๖๕

งานนิทรรศการ สำนักปลัด
เทศบาลตำบลป่งไฮ

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักปลัด เทศบาลตำบลป่งไฮ

ที่ บก.๗๘๘๐๑/๐๓

วันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๖๙

เรื่อง รายงานสรุปผลการดำเนินงานโครงการอบรมคุณธรรมและจริยธรรม เพื่อพัฒนาบุคลากรเทศบาลตำบลป่งไฮ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

เรียน นายกเทศมนตรีตำบลป่งไฮ

๑. เรื่องเดิม/ข้อเท็จจริง

ด้วย งานนิตการ สำนักปลัด เทศบาลตำบลป่งไฮ ได้ดำเนินการจัดทำโครงการอบรมคุณธรรมและจริยธรรม เพื่อพัฒนาบุคลากรเทศบาลตำบลป่งไฮ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ ซึ่งจัดทำขึ้นในวันพุธที่ ๗ มกราคม ๒๕๖๙ ณ สำนักงานเทศบาลตำบลป่งไฮ โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้คณะผู้บริหาร สมาชิกสภาเทศบาล พนักงานเทศบาลและพนักงานจ้างของเทศบาลตำบลป่งไฮ อำเภอเซกา จังหวัดบึงกาฬ สามารถนำหลักคุณธรรม จริยธรรม และหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา มาประยุกต์ใช้เป็นยุทธศาสตร์ในการพัฒนาตนเองและหน่วยงาน ได้อย่างเหมาะสมกับบทบาท ภารกิจ และมีการพัฒนาคุณภาพชีวิตและการทำงานให้มีคุณลักษณะเป็นข้าราชการยุคใหม่ที่มีคุณธรรม จริยธรรม และเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการให้องค์กรและชุมชนต่อไป นั้น

๒. ระเบียบ/กฎหมาย แนวทางปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง

ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม และการเข้ารับการฝึกอบรมของเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๗

ข้อ ๑๐ ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมหรือผู้สังเกตการณ์ที่เข้ารับการฝึกอบรมหรือเข้าร่วมสังเกตการณ์ที่หน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงานอื่นจัดการฝึกอบรม จัดทำรายงานผลการเข้ารับการฝึกอบรมหรือเข้าร่วมสังเกตการณ์เสนอผู้มีอำนาจอนุมัติตามข้อ ๙ ภายในหกสัปดาห์ นับตั้งแต่วันเดินทางกลับถึงสถานที่ปฏิบัติราชการ

ข้อ ๑๑ ให้มีการประเมินผลการฝึกอบรม และรายงานต่อผู้บริหารท้องถิ่นที่จัดการฝึกอบรมภายในหกสัปดาห์นับแต่วันสิ้นสุดการฝึกอบรม

๓. ข้อเสนอเพื่อพิจารณา

บัดนี้การดำเนินงานจัดกิจกรรมโครงการดังกล่าว ได้สำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้เป็นที่เรียบร้อยแล้ว จึงได้จัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินงานโครงการอบรมคุณธรรมและจริยธรรม เพื่อพัฒนาบุคลากรเทศบาลตำบลป่งไฮ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ เพื่อจัดเก็บไว้เป็นข้อมูลในการดำเนินงานครั้งต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ลงชื่อ

(นายศุภฤกษ์ โตโส)
นิติกรชำนาญการ

- ความเห็น ของหัวหน้าสำนักปลัด

๒๗๒/ปี๒๐๑๖/จ.ร.๓๓

ลงชื่อ

(นางสาวกัญติรา อินธิเสน)
หัวหน้าสำนักปลัด

- ความเห็น ของปลัดเทศบาลตำบลปงไฮ

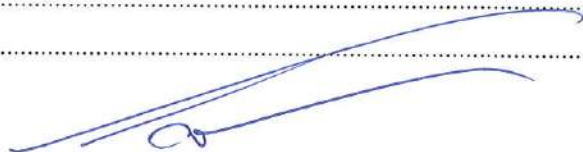
ลงชื่อ

(นางอัญฉรา ประทุมศรี)
รองปลัดเทศบาลตำบลปงไฮ รักษาการแทน
ปลัดเทศบาลตำบลปงไฮ

- คำสั่ง ของนายกเทศมนตรีตำบลปงไฮ

ลงชื่อ

(นายปรีชา กุมภีโร)
นายกเทศมนตรีตำบลปงไฮ

คำนำ

รายงานสรุปผลการดำเนินงานโครงการอบรมคุณธรรมและจริยธรรม เพื่อพัฒนาบุคลากรเทศบาลตำบลป่งไฮ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ โดยมีวัตถุประสงค์ซึ่งจัดทำขึ้นในวันพุธที่ ๗ มกราคม ๒๕๖๙ ณ สำนักงานเทศบาลตำบลป่งไฮ อำเภอเซกา จังหวัดบึงกาฬ โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้คณะผู้บริหาร สมาชิกสภาเทศบาล พนักงานเทศบาลและพนักงานจ้างของ สามารถนำหลักคุณธรรม จริยธรรม และหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา มาประยุกต์ใช้เป็นยุทธศาสตร์ในการพัฒนาตนเองและหน่วยงาน ได้อย่างเหมาะสมกับบทบาท ภารกิจ และมีการพัฒนาคุณภาพชีวิตและการทำงานให้มีคุณลักษณะเป็นข้าราชการยุคใหม่ที่มีคุณธรรม จริยธรรม และเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการให้องค์กรและชุมชนต่อไป และเพื่อรายงานผลการดำเนินงานโครงการให้ผู้บริหารท้องถิ่นทราบ และเผยแพร่ให้บุคคลทั่วไปได้รับรู้ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๙ ของเทศบาลตำบลป่งไฮ อำเภอเซกา จังหวัดบึงกาฬ

งานนิติการ สำนักปลัด เทศบาลตำบลป่งไฮ ขอขอบคุณคณะผู้บริหาร สภาเทศบาลตำบลป่งไฮ พนักงานเทศบาล และพนักงานจ้างเทศบาลตำบลป่งไฮ ทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือ การดำเนินงานโครงการในครั้งนี้ จนทำให้งานบรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพและสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีหวังเป็นอย่างยิ่งว่าเนื้อหาสาระต่าง ๆ ที่ปรากฏในเอกสารนี้จะอำนวยประโยชน์แก่หน่วยงานในสังกัด และบุคคลทั่วไปที่สนใจ

งานนิติการ
สำนักปลัด เทศบาลตำบลป่งไฮ

สารบัญ

เรื่อง

หน้า

สรุปผลการดำเนินงาน

- โครงการฯ
- พิธีเปิดฯ
- ประเด็นสำคัญในการอบรมคุณธรรม
- หลักธรรมสำคัญในการปฏิบัติราชการ
- คุณธรรมพื้นฐาน ๘ ประการ
- คุณธรรมจริยธรรมในการประกอบอาชีพ
- คุณธรรมจริยธรรมที่มีอยู่ในตัวคุณ

๑
๓
๕
๖
๘
๑๐
๑๒

ภาคผนวก

- บันทึกขออนุมัติจัดทำโครงการฯ
- โครงการฯ
- คำสั่งฯ
- รายชื่อผู้เข้าร่วมโครงการฯ

สรุปผลการดำเนินโครงการ
โครงการอบรมคุณธรรมและจริยธรรม เพื่อพัฒนาบุคลากรเทศบาลตำบลป่งไโฮ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙
ในวันพุธที่ ๗ มกราคม ๒๕๖๙ ณ สำนักงานเทศบาลตำบลป่งไโฮ อำเภอเซกา จังหวัดบึงกาฬ

*****

ในวันพุธที่ ๗ มกราคม ๒๕๖๙ ณ สำนักงานเทศบาลตำบลป่งไโฮ

- การทำบุญตักบาตรและถวายอาหารเช้า (ภัตตาหารเช้า)

การทำบุญตักบาตร เป็นกิจวัตรของพุทธศาสนิกชน เพื่อทำนุบำรุงพระพุทธศาสนาด้วยการถวายอาหารบิณฑบาตแด่พระภิกษุสามเณร ทั้งยังเป็นการสั่งสมบารมีแก่ตนเอง และอุทิศบุญกุศลให้บุพการีชนผู้ล่วงลับไปแล้วด้วย อนึ่ง เป็นกุศโลบายที่ช่วยอบรมพุทธศาสนิกชนให้กำจัดความตระหนี่ออกไปจากใจของตน รู้จักการเสียสละ แบ่งปัน ในปัจจุบัน หน่วยงานฯ ประารถเหตุวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา หรือวันครบรอบวันคล้ายวันก่อตั้งหน่วย ชักชวนผู้มีจิตศรัทธามาร่วมทำบุญตักบาตรพร้อมกัน และจัดเป็นพิธีการมากขึ้น เหตุนี้จึงมีขั้นตอนพิธีพองามเพื่อให้ชุมชนได้กระทำโดยพร้อมเพรียงกัน

- เจ้าหน้าที่โครงการฯ รับลงทะเบียนผู้เข้าร่วมโครงการฯ

พิธีเปิดโครงการ

โครงการอบรมคุณธรรมและจริยธรรม เพื่อพัฒนาบุคลากรเทศบาลตำบลป่งไฮ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

กล่าวรายงานโดย
นางอัญญา ประทุมศรี
รองปลัดเทศบาลตำบลป่งไฮ รักษาการแทน ปลัดเทศบาลตำบลป่งไฮ

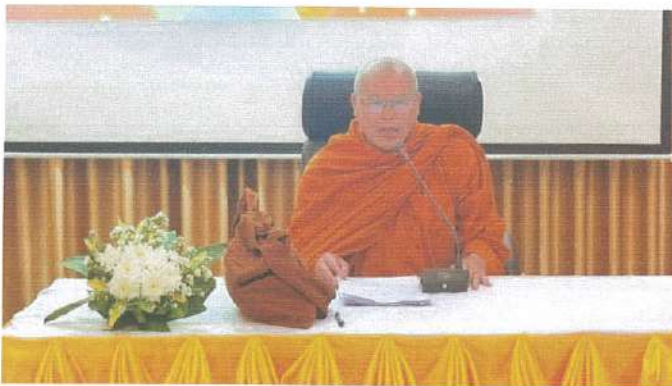

ประธานกล่าวเปิดโครงการฯ
โดย นายปรีชา กุมภีโร นายกเทศมนตรีตำบลป่งไฮ

- ผู้เข้าร่วมโครงการฯ การรับฟังบรรยายความรู้เกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรมเป็นการพัฒนาบุคลากรให้มีคุณธรรมนำการทำงานและชีวิตประจำวัน โดยมีเป้าหมายเพื่อปลูกฝังความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ มีวินัย และจิตสาธารณะ ผ่านการเรียนรู้หลักธรรม เช่น หลักอิทธิบาท ๔, การทำสมาธิ, การแยกผลประโยชน์ส่วนตัว/ส่วนรวม และการปฏิบัติตนตามหลักธรรมาภิบาล ทั้งนี้ มีหลักสูตรสำหรับองค์กรและหน่วยงานรัฐ รวมถึงกิจกรรมเสริมในสถานศึกษา เพื่อสร้างสังคมที่น่าอยู่และโปร่งใส

วัตถุประสงค์หลัก

- ปลูกฝังคุณธรรม: ให้รู้จักละเว้นความชั่ว ทำความดี และมีสติในการดำเนินชีวิต
- พัฒนาการทำงาน: สร้างความโปร่งใส เป็นธรรม และมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่และองค์กร
- สร้างจิตสาธารณะ: ส่งเสริมการทำงานเป็นทีม การช่วยเหลือผู้อื่น และการมีส่วนร่วมเพื่อประโยชน์ส่วนรวม
- ป้องกันทุจริต: สร้างจิตสำนึกและให้ความรู้ในการป้องกันการทุจริตคอร์รัปชัน

การอบรมคุณธรรมจริยธรรมมุ่งเน้นพัฒนาคุณภาพจิตใจ เสริมสร้างความรับผิดชอบ และสร้างวินัยเพื่อการทำงานร่วมกันอย่างมีความสุข โดยยึดหลักสำคัญ เช่น ความซื่อสัตย์ ความอดทน ความกตัญญู และความพอเพียง เพื่อพัฒนาบุคลากรให้เป็นคนดีมีปัญญา ซึ่งจะส่งผลให้องค์กรมีประสิทธิภาพ โปร่งใส และสร้างประโยชน์แก่สังคม

- ประเด็นสำคัญในการอบรมคุณธรรมจริยธรรม
- คุณธรรมพื้นฐาน (๘-๑๐ ประการ): เน้นความขยัน, ประหยัด, ซื่อสัตย์, มีวินัย, สุภาพ, สะอาด, สามัคคี, มีน้ำใจ และคุณธรรมหลัก ๔ ประการ (รักษาความสัตย์, ข่มใจตนเอง, อดทนอดกลั้น, ละวางความชั่ว)
- จริยธรรมในการทำงาน: ความรับผิดชอบต่อหน้าที่, การรักษากฎระเบียบ, ความโปร่งใส, และการใช้หลักธรรมาภิบาล
- องค์กรประกอบสำคัญ: ความรู้เชิงจริยธรรม (รู้ว่าอะไรดี/เลว) และทัศนคติเชิงจริยธรรม (ความรู้สึกชอบ/ไม่ชอบในการกระทำดี)
- เทคนิคการสอน: การบรรยาย, ละคร, กรณีศึกษา (การรับสินบน, การทุจริต), สมมติ, และการสอดแทรกผ่านกิจกรรม
- เป้าหมายสูงสุด: เพื่อสร้างสังคมที่ราบรื่น บุคลากรมีความสุข มีจิตสาธารณะ และมีความโปร่งใส

การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และวินัยการปฏิบัติราชการตามหลักพระพุทธศาสนา มุ่งเน้นการสร้าง "คนดี" ควบคู่ "คนเก่ง" โดยใช้หลัก **ศีล ๕** (สุจริต/วินัย), **ทศพิธราชธรรม ๑๐** (สำหรับผู้บริหาร), และ **อิทธิบาท ๔** (ความสำเร็จในงาน) เพื่อป้องกันการทุจริต เสริมสร้างความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ และการบริการประชาชนด้วยจิตสาธารณะ เพื่อให้ราชการโปร่งใสและยั่งยืน

หลักธรรมสำคัญในการปฏิบัติราชการ

- **ศีล ๕** (รากฐานวินัย): ปฏิบัติตามกฎระเบียบอย่างเคร่งครัด (ข้อ ๑-๓) ไม่ทุจริตเบียดเบียนผู้อื่น (ข้อ ๔) และดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดี (ข้อ ๕)
- **อิทธิบาท ๔** (ความสำเร็จในงาน): ฉันทะ (รักงาน), วิริยะ (เพียรพยายาม), จิตตะ (เอาใจใส่), วิมังสา (ใช้ปัญญาตรวจสอบ)
- **ทศพิธราชธรรม ๑๐** (หลักผู้บริหาร): เช่น ทาน (การให้/แบ่งปัน), ศีล (ความประพฤติดี), ปริจจาคะ (เสียสละ), อาชชวะ (ซื่อตรง)
- **สังคหวัตถุ ๔** (หลักการครองใจคน): ทาน, ปิยวาจา (พูดจาดี), อุตถจริยา (ทำประโยชน์), สมนัตตตา (เสมอต้นเสมอปลาย)

แนวทางการเสริมสร้างวินัยและจริยธรรม

๑. ผู้นำทำเป็นแบบอย่าง: ผู้บริหารต้องมีคุณธรรม ซื่อสัตย์ และรับผิดชอบ เพื่อเป็นต้นแบบที่ดี
๒. การศึกษาและอบรม: เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่องวินัย, จริยธรรม และการนำหลักศาสนามาใช้ในชีวิตประจำวัน
๓. การป้องกันการทุจริต: ยึดมั่นในหลักกฎหมายและคุณธรรมจริยธรรม (Moral Courage) กล้ายืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้อง
๔. ระบบการบริหารจัดการ: โปร่งใส ตรวจสอบได้ ให้บริการรวดเร็ว (One Stop Service) เสมอภาค และเป็นธรรม
๕. การนำหลักธรรมมาใช้: การพัฒนาจิตใจให้มีสติปัญญา (เช่น สมาธิ) เพื่อไม่ให้ลำเอียง (อคติ ๔) และมีน้ำใจเอื้อเฟื้อ

คุณธรรม จริยธรรม เป็นแนวทางในการพัฒนาตนที่ดีงามก่อให้เกิดศีลธรรมที่เกิดจากการพัฒนา กาย วาจา และใจ จะเป็นเครื่องหมายที่แสดงถึงการมีคุณธรรมดำเนินชีวิต ของเราให้ไปถึงจุดหมายที่มนุษย์เราต้องการ ได้ ดังนั้นความดีงามทางจิตใจทำให้เกิด กระบวนการพัฒนาตนให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้นและยึดถือปฏิบัติเป็น แนวทางในการเสริมสร้าง คุณธรรม จริยธรรมประจำใจตนเองในการดำเนินชีวิตให้มีความสุขต่อไป ความประพฤติ ที่ดีที่ชอบทั้งด้านการรักษา ศีล และศีลธรรมที่งดงามในตน โดยภาพรวมคือ เบญจศีล เบญจธรรม กล่าวคือ ศีล ๕ เป็น กฎเกณฑ์ของสังคมาธิบดีต้นสำหรับกรอยู่กักับสังคมา จะต้องประพฤติปฏิบัติเพื่อให้เกิดความสงบ สุขถือว่าเป็นหลักประกันสังคมาที่สำคัญ สังคมาก็จะพบความสงบสุข ไร้วางใจกันได้ มีความ

/เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่...

เอื้อเพื่อเผื่อแผ่ที่ดีต่อกัน ไม่เบียดเบียน เพราะว่าการที่มนุษย์ที่อยู่ในสังคมยึดมั่นอยู่ในหลักศีลธรรมสอดคล้องกับ คุณธรรมเป็นสภาพที่ ทรงไว้ธรรมชาติ สภาวธรรม สัจธรรม ความจริง สิ่งปรากฏขึ้นและสาเหตุที่เกิดขึ้นในความดีงามในตนเป็นฐาน ของทุกอย่างต่อจากสัจธรรม คือสิ่งที่เรียกว่าจริยธรรม อันได้แก่ หลักเกณฑ์เกี่ยวกับความดีงาม ซึ่งเป็นความจริงที่ เกิดขึ้นของมนุษย์จะต้องปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลสำเร็จตามความเป็นจริงตามธรรมชาติ ความจริงของมนุษย์ต้อง สอดคล้องกับความเป็นจริงของธรรมชาติจึงจะเกิดผลสำเร็จได้ด้วยดี ความหมายของคุณธรรม หมายถึง คุณสมบัติ ฝ่ายดีโดยส่วนเดียว เป็นที่ตั้งหรือเป็นประโยชน์แก่สันติภาพและสันติสุข จึงเป็นที่ต้องการของมนุษย์ คุณธรรมเป็น

สิ่งที่ต้องอบรมโดยเฉพาะเพื่อให้เกิดขึ้นเหมาะสมกับที่เราต้องการ สิ่งที่คุณคนส่วนใหญ่ยอมรับว่าสิ่งดีงาม ซึ่งเป็น ความปรารถนาที่ส่งผลให้เกิดการกระทำที่เป็นประโยชน์และความดีที่แท้จริงต่อสังคม อันได้แก่ การปฏิบัติตน ตามหลักธรรมทางศาสนาคุณธรรมนี้นับว่าเป็นค่านิยมเช่นกัน และ พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.๒๕๓๕ ได้ให้ความหมายของคุณธรรมว่า เป็นสภาพคุณงามความดี ส่วนในด้านของความหมายของจริยธรรม ด้านพระ ธรรมปิฎก กล่าวว่า จริยธรรมมาจากคำว่า “พรหมจรรย์” ซึ่งในทางพระพุทธศาสนา หมายถึง “มรรค” คือ วิธีการ ปฏิบัติสายกลาง ประกอบด้วยองค์ ๘ ประการ และ “ไตรสิกขา” คือ การศึกษา ๓ ประการ อันได้แก่ ศีล สมาธิ ปัญญา และคำว่าจริยธรรม จึงหมายถึง สิ่งที่ควรประพฤติปฏิบัติ อันเป็นการแสดงออกทางร่างกายตลอดถึงจิตใจ เพื่อให้สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข โดยการปลูกฝังให้คน ในสังคมได้รู้จักหน้าที่ของตนจนเกิดเป็นคุณธรรม (Virtue) ฝังลงในจิตใจจนกลายเป็นอุปนิสัยสามารถที่จะประพฤติปฏิบัติได้โดยเป็นธรรมชาติของสังคมและไม่มี ความคับแค้นของใจการนำไป ประพฤติปฏิบัติ ซึ่งเป็นรากฐานอยู่บนหลักคำสอนของศาสนา ปรัชญา ขนบธรรมเนียมประเพณีเนื่องจากคำทางศาสนามีส่วนในการสร้างจริยธรรมให้กับสังคม คนมีจริยธรรมเกิดขึ้นจาก แรงจูงใจ มีความประพฤติดีทางกาย วาจา ใจ มีผลให้เกิดความพอใจและยินดีในการกระทำกิจกรรมให้สำเร็จ ลุล่วงด้วยดี เพื่อความสงบสุขของสังคม จริยธรรมจึงเป็นเครื่องชี้นำบุคคลในสังคมที่จะดำเนินชีวิตได้อย่างสงบสุข และยังเป็นเครื่องที่บ่งบอกถึงพฤติกรรมที่เกิดขึ้นของมนุษย์ได้แสดงออก มากอย่างชัดเจนการพัฒนาดนตามหลัก คุณธรรมจริยธรรม การพัฒนาเป็นกระบวนการทำให้เจริญก้าวหน้าในการเปลี่ยนแปลงไปสู่ทิศทางที่พึงประสงค์ในการพัฒนา ที่สามารถที่จะมีการปรับเปลี่ยนมุมมอง ในฐานะที่จะพัฒนาเป็น กระบวนการหรือหลักการในการพัฒนาดนเอง ให้มีประสิทธิภาพในการทำงาน ปฏิบัติงานให้สำเร็จ ลุล่วงถึงจุดหมายปลายทางในการพัฒนาเป็นหลักการ เพื่อให้ เกิดผลที่ดีกับสิ่งที่มุ่งหวังไว้ในการที่จะพัฒนาดนให้เป็นแบบอย่างที่ดีต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพเดิม เพื่อให้เป็นที่ พึงปรารถนาต่อไป กระบวนการพัฒนาดนด้วยหลักคุณธรรม จริยธรรม ถือว่าเป็นกระบวนการที่เน้นในการพัฒนา ด้วยระบบในการสร้างสรรค์ตนเอง เพื่อปรับเปลี่ยนให้มีความเจริญก้าวหน้ารุ่งเรืองและบรรลุ จุดประสงค์ที่วางไว้ใน การดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ซึ่งถือว่า กระบวนการพัฒนามนุษย์ให้สมบูรณ์การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม เป็นกระบวนการในการ ปลูกฝังให้เกิดความเจริญอดงามทางจริยธรรม แก่มนุษย์ ให้มนุษย์มีความ ประพฤติปฏิบัติสอดคล้องกับแบบแผนที่สังคมได้บัญญัติขึ้นไว้ให้ปฏิบัติตาม ก่อให้เกิดศีลธรรมอันดีงามทาง พระพุทธศาสนา ซึ่งในการพัฒนาจริยธรรมที่สำคัญที่สุด เริ่มต้นจากการพัฒนาจิตใจ เป็นกระบวนการเริ่มต้นใน การสร้างจิตสำนึกที่ดีต่อการพัฒนาดนเองให้มีคุณค่าทางสังคม รู้จักรับผิดชอบ ในหน้าที่ของตน มีความซื่อสัตย์ สุจริตต่ออาชีพในการทำงานและรู้จักแยกแยะสิ่งที่ไม่ควรทำและสิ่งที่ไม่ควรทำ ออกจากกันด้วยตนเอง ก่อให้เกิดจิตใจ ของบุคคล ในการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ในกระบวนการพัฒนา

คุณธรรม จริยธรรม จึงมีความสำคัญและมี คุณค่าอย่างยิ่งในการกระทำ ต่างๆของบุคคลที่มองเห็น ความสำคัญของกระบวนการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของ หลักธรรมที่ มีคุณค่าต่อการยึดถือในการปฏิบัติตน ให้เป็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข ดังนี้

๑. ให้เป็นผู้หนักแน่นในเหตุผลและมองเห็นการกระทำและผลกระทำตามแนวทางของ เหตุปัจจัยที่เกิดขึ้น

๒. ให้เห็นว่าผลสำเร็จที่ตนต้องการจุดหมายที่ปรารถนา จะเข้าถึงหรือสำเร็จได้ด้วยการลงมือทำ คือการ พึ่งตนเองและทำความเพียรพยายามและไม่รอโชคชะตาไม่หวังผลตอบแทน จะมีความตั้งใจในการทำหน้าที่ ให้ สมบูรณ์แบบ

๓. ให้มีความรับผิดชอบต่อตนเองที่จะงดเว้นจากการทำความชั่ว และรับผิดชอบต่อผู้อื่นด้วยการมี เมตตา ธรรมการช่วยเหลือเกื้อกูลทำความดี

๔. ให้ถือว่าบุคคลมีสิทธิและหน้าที่โดยธรรมชาติ ที่จะทำการต่างๆ เพื่อแก้ไขปรับปรุงสร้างเสริมตนเอง ให้ดี ขึ้นไป โดยเท่าเทียมกันสามารถทำตนให้มีประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม

๕. ให้ถือว่าคุณธรรมความสามารถ ความดีความชั่วที่ทำนั้น ก่อให้เกิดความประพฤติปฏิบัติเป็น เครื่องวัด พฤติกรรมของมนุษย์ไม่ให้เกิดการแบ่งแยกโดยชาติกำเนิด

๖. ให้ถือเป็นบทเรียนและให้รู้จักพิจารณาเข้าใจตนเองตามเหตุผล มองเห็นพื้นฐานทุนเดิมของตนที่มี อยู่ใน ปัจจุบัน เพื่อรู้จักที่จะแก้ไขปรับปรุงในการวางแผนเสริมสร้างความเจริญก้าวหน้าต่อไปอย่างถูกต้องและเป็น แนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองให้มีความพร้อม

๗. ให้ความหวังในอนาคตสำหรับสามัญชนทั่วไป เพื่อให้การพัฒนาตนมีความชัดเจน ในการนำหลัก คุณธรรม จริยธรรมที่เป็น ต้นแบบในการ ดำเนินชีวิตให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดและสามารถที่จะนำไปสู่การ ปฏิบัติได้อย่าง เป็นรูปธรรมที่เด่นชัด เรียกว่า คุณธรรมพื้นฐาน ๘ ประการประกอบด้วย

คุณธรรมพื้นฐาน ๘ ประการประกอบด้วย

๑. ความขยันมีความตั้งใจเพียรพยายามทำหน้าที่การทำงานอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ อดทน ต่อการปฏิบัติ ควบคุมกับการใช้สติปัญญาในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจนเกิดประสบความสำเร็จ ซึ่งผู้ที่มีความขยันหมั่นเพียร เป็นคนสู้คนงานมีความพยายาม รักงานในสิ่งที่ทำตั้งใจทำหน้าที่อย่างจริงจัง

๒. ความประหยัด การรู้จักเก็บออม ถนอมใช้ทรัพย์สิน มีความพอประมาณให้เกิด ประโยชน์คุ้มค่า ซึ่ง ผู้ที่มีความประหยัด คือ ผู้ที่ดำเนินการชีวิตความเป็นอยู่ที่เรียบง่าย รู้จักฐานะ การเงินของตนคิดก่อนใช้คิด ก่อนซื้อ ใช้ทรัพย์สินของอย่างมีคุณค่า มีบัญชีรายรับ – รายจ่าย ของ ตนเองอยู่เสมอ รู้จักประหยัดใช้ในสิ่งที่ จำเป็นต่อการ ดำเนินชีวิต

๓. ความซื่อสัตย์ ประพฤติตรงไม่เอินเอียง มีความจริงใจต่อหน้าที่การทำงานของตน ปราศจากความรู้สึก มี ที่อคติ ซึ่งผู้ที่มีความซื่อสัตย์ คือ ผู้ที่มีความประพฤติตรงทั้งต่อหน้าที่ของ ตนเอง ต่อวิชาชีพ มีความตรงต่อ เวลา รับรู้หน้าที่ของตนเองและปฏิบัติอย่างเต็มที่ถูกต้อง

๔. ความมีระเบียบวินัย เป็นการยึดมั่นในระเบียบแบบแผน ข้อบังคับและข้อปฏิบัติในหน้าที่ของตน หรือ หน่วยงานที่ตนสังกัดอยู่ ให้มีวินัยในตนเองและมีวินัยต่อสังคม ผู้ที่มีวินัยใน ตนเองนั้นจะเป็นบุคคลที่อยู่ใน ขอบเขต กฎระเบียบของหน่วยงานที่ปฏิบัติงาน สถาบัน/องค์กร/ สังคมและประเทศชาติ โดยที่ตนเองนั้นมีความยินดีพอใจ ในการปฏิบัติตามอย่างเต็มใจและตั้งใจใน การทำงาน

๕. ความสะอาด คือ สภาพแวดล้อมที่เกิดขึ้นรอบกาย วาจา ใจ เป็นสถานที่เจริญตา ทำให้เกิด ความรู้สึก ที่ติดต่อผู้ที่ได้พบเห็น ให้เกิดความสบายกายสบายใจ มีความผ่อนคลายปราศจากความ มัวหมองทั้งกาย และใจ ซึ่งผู้ที่มี ความสะอาดนั้น จะเป็นบุคคลที่รักษาร่างกาย ที่อยู่อาศัย สิ่งแวดล้อม ถูกต้องตามสุขลักษณะ ของสถานที่ความ เป็นอยู่ ก่อให้เกิดความแจ่มใสในจิตใจอยู่เสมอ

๖. ความสุภาพ หมายถึง จุดเริ่มต้นคือความเรียบร้อย อ่อนโยน มีกิริยามารยาทที่ดีงาม มีสัมมาคารวะ ต่อ ผู้ร่วมงาน หรือผู้ที่มาติดต่องาน ซึ่งการทำหน้าที่นั้นจะต้องมีความอ่อนน้อมถ่อม ตนตามสถานภาพและถูก กาลเทศะ มีท่าทีมีเมตตาต่อผู้อื่นไม่ว่าทางตรงและทางอ้อม ให้มีความมั่นใจในตนเอง มีความ ยอมรับตนเอง มีมารยาทและรู้จักการวางตัวให้มีความ เหมาะสมกับวัฒนธรรมไทยที่ได้เป็นแบบอย่าง

๗. มีความสามัคคี กล่าวคือ มีความพร้อมเพียงกัน มีความปรองดองกัน ร่วมใจกันในการ ทำงานให้ บรรลุผลตามที่ได้วางเป้าหมายไว้ที่ต้องการ ไม่มีการเอาใจเอียงเอียงเปรียบเพื่อนร่วมอาชีพของตน เป็นการยอมรับ ความ มีเหตุผล ยอมรับความแตกต่างที่เกิดความคิดที่หลากหลายแนวทางในการทำงาน มีความกลมเกลียวกัน ช่วยเหลือ กันในการทำงาน ซึ่งผู้ที่มีความสามัคคีกันจะเป็นผู้ที่ เปิดใจกว้างรับฟังความเห็นของผู้อื่น รับผิดชอบต่อหน้าที่ของตน ทั้งในฐานะผู้นำและผู้ตามที่ดี มีความมุ่งมั่นต่อการรวมพลังในการช่วยเหลือกัน เพื่อให้หน้าที่การ งานสำเร็จลุล่วงไป ด้วยดี ช่วยกันในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น เป็นผู้ที่มีเหตุผล ยอมรับความแตกต่าง หลากหลายทางวัฒนธรรมที่ เกิดขึ้นทั้ง ด้านความคิดความเชื่อ จะเป็นแนวทางในการปรับตัวเพื่ออยู่ร่วมกับ ผู้อื่นอย่างสันติ

๘. ความมีน้ำใจ คือ ความจริงใจที่เกิดขึ้นในการทำงาน มีความเห็นเห็นใจเห็นคุณค่าใน เพื่อนมนุษย์มี ความ เอื้ออาทรเอาใจใส่ ให้ความสนใจในความต้องการ ความจำเป็นความทุกข์สุขของผู้อื่น พร้อมทั้งจะให้ความ ช่วยเหลือ เกื้อกูลกันและกัน ซึ่งผู้ให้และมีจิตอาสาช่วยเหลือสังคม รู้จักการแบ่งปัน เสียสละความสุขส่วนตน เพื่อส่วนรวม และร่วมกันช่วยเหลือสร้างสรรค์สิ่งที่ดีงาม ให้เกิดขึ้นในชุมชนการพัฒนาตนตามแนวทางคุณธรรม จริยธรรมและ ศิลธรรม เป็นแนวทางในการส่งเสริมความดีงามให้เกิดขึ้นในสังคมเห็นเป็นรูปธรรม สามารถ สัมผัสได้จากการ แสดงออกด้านพฤติกรรม อันเป็นการกระตุ้นเตือนใจให้เกิดจิตสำนึกในการตั้งตนอยู่ในความดี งามทั้งทางกาย ทางวาจา และทางใจ ซึ่งเป็นการพัฒนาตนเริ่มต้นจากการปลูกฝังความดีขึ้นในจิตใจ จนเกิด จิตสำนึกที่ดีในการ รู้จักหน้าที่ของตนเอง มีความรับผิดชอบ มีการเสียสละ และมีจิตใจเอื้อประโยชน์ต่อส่วนตน และ ส่วนรวม เพื่อให้ เกิดพฤติกรรมที่ดีต่อการปฏิบัติตนตามความดีงามแห่งจริยธรรม ที่เป็นแนวทางให้ทุกคน ได้ปฏิบัติตนให้เกิด ความสุข โดยการเป็นแบบอย่างในการทำหน้าที่ของตนเองให้มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และมีความละเอียด แก่ใจมีความเกรงใจต่อบาปที่เกิดขึ้น จึงได้ชื่อว่า “เป็นผู้ที่มีการพัฒนาตนอย่างมีคุณค่า” การพัฒนาตนอย่างมีคุณค่าจะถูกปลูกฝังสิ่งดีงามที่เกิดจากการมีจิตใจที่ดีงาม เช่น มีความขยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ สามัคคี มีวินัย มีน้ำใจ และสุภาพชน บทสรุป การพัฒนาตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีในสังคมตามหลัก คุณธรรมจริยธรรมที่เกิดขึ้นในจิตใจ ปรากฏความดี งามทั้งกาย ทางวาจา และทางใจ เมื่อมีความดีงามเกิดขึ้น

/แล้วก็จะเกิด...

แล้วก็จะเกิดการประพฤติปฏิบัติและการพัฒนาการ เรียนรู้ในสังคมย่อมมีการพัฒนาที่เกิดขึ้นตามลำดับขั้นตอนเวลา ก่อให้เกิดวิวัฒนาการเกิดขึ้นเกี่ยวกับความต้องการ ความสะดวกสบาย ทำให้มนุษย์มีความสุขจากการได้ทำในสิ่งที่ตนเองได้ทำและได้แสดงพฤติกรรมของมนุษย์ ตระหนักถึงความสำคัญในการเรียนรู้ที่สามารถพัฒนาตนเองได้ เพื่อให้เข้าถึงความสุขภายในที่แท้จริง โดยหลัก ธรรมชาติที่สอน ให้มนุษย์ได้เรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ที่มีอิทธิพลต่อความเป็นอยู่ของบุคคล ความเจริญของมนุษย์ ถ้ามนุษย์ ได้อาศัยอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดี ก็จะก่อให้เกิดความเจริญก้าวหน้าในชีวิตได้อย่างมาก ส่งผลต่อเนื่อง ให้มนุษย์ มีสุขภาพที่แข็งแรง มีจิตใจที่เข้มแข็ง มีอารมณ์ที่สงบมีปัญญาที่สว่างสามารถตัดสินใจ ปัญหาได้ด้วยหลักเหตุผล ทั้งยังให้มนุษย์มีสัมพันธภาพที่ดีต่อเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน ในทางการปฏิบัติตนเพื่อให้พบแต่สิ่งที่ดีงาม ต้องอาศัย สิ่งแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการประพฤติปฏิบัติทางกาย ทางวาจา ทางใจ ที่จะทำให้การพัฒนาตนเองให้มีความ สมบูรณ์แบบในการดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพและทรงคุณค่าต่อไป

คุณธรรมและจริยธรรมในการประกอบอาชีพ

การประกอบอาชีพทุกอาชีพจะมีหลักการซึ่งเป็นความเชื่อของคนประกอบอาชีพ นั้นๆ ยึดถือและนำไป ประพฤติปฏิบัติ ทั้งนี้ เพื่อจะทำให้อาชีพที่ตนประกอบอยู่เป็นที่เชื่อถือ ศรัทธา อาชีพบางอาชีพแม้จะไม่มี จริยธรรม กำหนดไว้ชัดเจน แต่ผู้ประกอบอาชีพบางคนพยายาม สร้างจริยธรรมในการประกอบอาชีพของตนให้ เป็น แบบอย่างที่น่าสรรเสริญ เช่น คนขับรถรับจ้าง เมื่อเก็บของจากผู้โดยสารลืมเอาไว้ได้ เขาจะพยายามหาทาง ส่งคืน เจ้าของ ซึ่งจะมีผลให้อาชีพขับรถ รับจ้างจะเป็นที่เชื่อถือและศรัทธามากขึ้น

หลักการและหลักปฏิบัติในการประกอบอาชีพจากมีชื่อเรียกต่างกันไปตาม ลักษณะของอาชีพแต่ละ อาชีพ แต่ที่ใช้กันมากคือ “จริยธรรมวิชาชีพ” และ “จรรยาบรรณวิชาชีพ” ซึ่งแต่ละอาชีพจะมีการกำหนดแนว การประพฤติ และการปฏิบัติสำหรับผู้ประกอบอาชีพแต่ละอาชีพไว้และในขณะเดียวกัน กลุ่มอาชีพแต่ละกลุ่ม จะพยายามหา วิธีการหรือกำหนด มาตรการควบคุมดูแลผู้ประกอบอาชีพนั้นๆ ให้มีการประพฤติปฏิบัติตาม หลักการที่กำหนดไว้ ด้วย ทั้งนี้ก็เพื่อสร้างความเชื่อถือศรัทธา และความมั่นคงให้กับการประกอบอาชีพนั่นเอง คุณลักษณะจริยธรรมที่พึงประสงค์ในการทำงานที่ต้องนำมาใช้เป็นแนวคิดใน การสร้างเสริมคุณธรรมและ จริยธรรมในการประกอบอาชีพมีดังนี้

๑. การรู้จักคิดอย่างมีเหตุผล กระบวนการคิดนี้เทียบได้กับแนวคิด ทางวิทยาศาสตร์ คือเน้นการ แสวงหา ข้อมูล การกำหนดปัญหาการสร้างทางเลือกใน การแก้ปัญหาและคิดวิเคราะห์หาวิธีการ ที่ดีในการ แก้ปัญหาการ รู้จักคิดอย่างมีเหตุผลเป็น พื้นฐานที่จะก่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ และเห็นคุณค่าในจริยธรรม ด้านอื่นและรู้จัก เลือกประพจน์เลือกปฏิบัติในสิ่งที่เป็นคุณประโยชน์ได้ถูกต้องง่ายขึ้น เพราะคนที่มีเหตุผลมีผลจะ รู้จักคิด อย่างเป็น ระบบ คิดเป็นกระบวนการรู้จักพิจารณาวิเคราะห์สิ่งต่างๆ อย่างมีเหตุผล รู้จักหาความจริง ความ ถูกต้องจากเหตุผลที่ เชื่อถือได้การรู้จักคิดอย่างมีเหตุผลจึงเป็นพื้นฐานสร้างให้คน “ใฝ่สัจธรรม” คือรู้จัก แสวงหาความจริง ความถูกต้อง นั้นเอง

๒. การรู้จักการใช้ปัญญาในการแก้ปัญหา ซึ่งเป็นจริยธรรมที่ต่อเนื่องจาก “การใฝ่สัจธรรม” คือ เมื่อคุณ เข้าใจในปัญหาอย่างมีเหตุผลแล้ว ย่อมจะต้องรู้จักแก้ปัญหา โดยอาศัยแนวคิด วิธีการและกระบวนการที่ถูกต้อง ไม่ใช่ใช้อารมณ์หรือความพอใจของตน เพราะนอกจากจะเป็นการเสียเวลาและสิ้นเปลืองด้วยประการต่างๆ แล้วการแก้ปัญหาและสถานการณ์ที่ไม่พึงพอใจที่ประสบอยู่อาจแก้ไขไม่ได้ด้วย เช่น หากคนที่มีคุณธรรมและ จริยธรรม ประสบปัญหาความขัดแย้งกับคนข้างเคียงที่ทำงานร่วมกันไม่ว่าในกรณีใด เขาคงจะคิดแก้ปัญหา โดยใช้ ปัญญาอย่างมีเหตุผลและขั้นตอนโดยไตร่ตรอง ให้ชัดเจนว่า ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นคืออะไร มีสาเหตุมาจาก อะไร มีแนวทางใดที่จะแก้ปัญหานั้นได้ คงจะไม่แก้ปัญหาอย่างวู่วามตามอารมณ์ของตน เป็นต้น

๓ ความมีเมตตากรุณา เป็นคุณธรรมและจริยธรรมที่คนประกอบอาชีพ ทุกอาชีพควรมี เพราะความมี เมตตาและกรุณาเป็นบ่อเกิดของความร่มเย็นเป็นสุข ผู้ประกอบ อาชีพใดหากขาดคุณธรรมข้อนี้ บรรยากาศใน การ ทำงานจะขาดความช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน มีแต่การชิงดีชิงเด่น เอารอดเอาเปรียบ ในที่สุดผลของ งานที่ เกิดขึ้นจะขาดคุณภาพด้วยไม่ว่าจะ เป็นอาชีพส่วนตัวเล็กๆ น้อยๆ หรือธุรกิจขนาดใหญ่ หากผู้ประกอบ อาชีพไม่มี ความเมตตากรุณา ความเสียหายจากเกิดได้ทั้งต่อตนเอง อาชีพการงาน และสังคมทั่วไป เช่น นัก ธุรกิจ หากคิดแต่ จะขายสินค้าโดยมุ่งกำไรให้มากที่สุดเพียงอย่างเดียว ไม่คำนึงว่าสินค้าหรือบริการจะมีคุณภาพ อย่างไร ราคาจะ เป็นธรรมสำหรับผู้บริโภคหรือไม่ และไม่คำนึงว่าผลกระทบจากการผลิตสินค้าที่ผิด วิธีหรือ ขาดคุณธรรม หรือการ บริโภคสินค้าที่ด้อยคุณภาพจะกระทบต่อชีวิตและสภาพแวดล้อม อย่างไร ผลร้ายจาก กระทบต่อคนและสังคมอย่าง กว้างขวาง นอกจากสภาพเศรษฐกิจของคนและ สังคมจะถดถอยแล้ว สุขภาพ กายและใจของคนจะมีปัญหา บรรยากาศทางธุรกิจโดยรวมและ สภาพแวดล้อมจะเสื่อมทราม ในที่สุดธุรกิจ นั้นเองจะขาดความน่าไว้วางใจ หรือ อาจจะถูกต่อต้าน จนเลิกกิจการไปเองก็ได้ เป็นต้น

๔ ความมีสติ-สัมปชัญญะ เป็นจริยธรรมที่เน้นให้ผู้ประกอบอาชีพการ ทำงานทุกอาชีพรู้จักควบคุม ตนเอง ให้มีความพร้อม มีสภาพตื่นตัว ฉับไวในการรับรู้ทางประสาท สัมผัสที่จะคิดหรือตัดสินใจ เลือกประพจน์ ปฏิบัติใน แนวทางที่ถูกต้องเหมาะสม ไม่ว่าจะอยู่ใน สถานการณ์ใดการทำงานหรือการประกอบอาชีพไม่ว่าจะ อยู่ในสาขา วิชาชีพใด มักจะประสบกับ สถานการณ์ที่ไม่คาดคิดมาก่อน คนที่มีสติสัมปชัญญะดีเยี่ยมสามารถ ควบคุมตนเองให้ แก้ปัญหา ฝ่าฟันอุปสรรคได้อย่างมีประสิทธิภาพมากกว่าคนที่ขาดสติสัมปชัญญะ เช่นพ่อค้าที่ ประสบภาวะ ขาดทุนถึงขั้นล้มละลาย หากมีสติสัมปชัญญะ จะรู้จักควบคุมตนเอง ระลึกได้ว่าการค้าขายย่อม มี โอกาสได้กำไร และขาดทุน มีความเป็นไปได้ที่จะเกิดความผิดพลาด และเป็นไปได้ที่จะแก้ตัวควบคู่กันไป คนก็ จะมีความหวัง เกิดมีสติตั้งมั่น และเกิดความพยายามที่จะแก้ปัญหา ไม่เสีย สติสัมปชัญญะถึงขนาดหมดหวังใน ชีวิตหรือฆ่าตัวตาย เป็นต้น

๕. ความไม่ประมาท เป็นจริยธรรมเสริม “สติ-สัมปชัญญะ” ทำให้ผู้ประกอบอาชีพการงานรู้จักพิจารณา สภาพสถานการณ์แวดล้อมและผลของการกระทำที่จะ ตามมาการตัดสินใจประพฤติปฏิบัติ จึงเป็นไปอย่าง ระมัดระวังมีการไตร่ตรอง กำหนดเป้าหมายวางแผนดำเนินการตามแผน และประเมินผลเพื่อให้การกระทำของตน บังเกิดผลดีที่สุดเท่าที่จะทำได้ คนที่ตั้งมั่นอยู่ในความไม่ประมาท จึงจะมีโอกาสผิดพลาดได้ยาก ซึ่งถือว่าเป็นการ เพิ่มคุณภาพ ประสิทธิภาพ และเกิดการประหยัดในการทำงานไปในตัว

๖. ความซื่อสัตย์สุจริต เป็นจริยธรรมที่เน้นความซื่อสัตย์ต่อตนเอง ต่อหน้าที่การงานคำมั่นสัญญา แบบแผนและกฎหมายและต่อความถูกต้องอันดีงาม เป็นคุณธรรมและจริยธรรมอีกประการหนึ่งที่ทุกคนต้องมี คนไม่ว่าจะประกอบอาชีพใดหรือทำงาน อะไรหากขาดความซื่อสัตย์สุจริตแล้ว โอกาสที่คนๆ นั้นจะมีความเจริญก้าวหน้าในการประกอบ อาชีพอย่างยั่งยืนคงจะยากยิ่งอยู่ในยุคที่มีการส่งออกข้อมูลข่าวสารกันได้อย่างรวดเร็วเช่นใน ปัจจุบันนี้ด้วยแล้ว คนที่ทุจริตคดโกงจะถูกเก็บข้อมูลและส่งต่อไปเป็นที่รู้กันทั่วไป โครงการหาอาชีพที่เหมาะสมกับตนทำได้ยาก เว้นแต่จะเป็นมิจฉาชีพ หรืออยู่ในสังคมที่มีมาตรฐานคุณธรรมและจริยธรรมด้าน ความซื่อสัตย์สุจริตที่ต่ำ

๗. ความขยันหมั่นเพียรเป็นจริยธรรมที่เสริมสร้างความสำเร็จในชีวิต การทำงานทุกงานและการประกอบ อาชีพทุกอาชีพ หากขาดความขยันหมั่นเพียรงานจะสำเร็จและมีความเจริญ ก้าวหน้ายาก แบบอย่างของผู้สำเร็จ ในการประกอบอาชีพการงานมักจะอาศัย ความขยันหมั่นเพียรเป็นตัวนำ “ปัญญา” มาประกอบเข้าด้วยแล้วผลที่ เกิดจากความขยันหมั่นเพียรก็จะมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพมากขึ้นอาชีพการงานที่ทำอยู่ก็จะประสบแต่ ความเจริญมั่นคงยิ่งๆ ขึ้นไป

๘. หิริ-โอตตัปปะ คือ ความเกรงกลัวต่อการกระทำชั่ว คุณธรรมและ จริยธรรมในข้อนี้เน้นการควบคุม ภาย วาจา และใจให้ถูกต้องทำนองคลองธรรมด้วยตนเอง ที่จะส่งผลถึงคนและสังคมอย่างกว้างขวาง หากคนใน ทุกสาขา วิชาชีพ มีหิริ-โอตตัปปะ ก็พอจะเป็น หลักประกันได้ว่า การทุจริต คดโกง ความชั่วต่าง ๆ จะไม่เกิด ทำให้สังคมเกิด การประหยัด ไม่ต้อง เสียเวลา แรงงาน และค่าลงทุนที่จะต้องนำไปใช้ในการแก้ปัญหาความชั่วร้าย ต่างๆ ที่เกิดขึ้น

โดยสรุป คุณธรรมและจริยธรรมที่มีอยู่ในตัวคนเป็นสิ่งที่ไม่คงตัวเพราะคน มักจะปรับตัวเปลี่ยนแปลง ไป ตามเงื่อนไขและสภาพแวดล้อมซึ่งเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาหาก เงื่อนไขและสภาพแวดล้อมที่รองรับดี การสร้าง เสริมคุณธรรมและจริยธรรมก็จะสะดวกและง่าย ขึ้นการสร้างเสริมคุณธรรมและจริยธรรมสำหรับคน ในสังคมทั่วไป จึงจำเป็นต้องอาศัยสภาพ สังคมเป็นตัวกำหนดสภาพและมาตรฐานคุณธรรมจริยธรรมที่พึง ประสงค์ด้วย คุณธรรม และ จริยธรรมเกิดขึ้นได้ด้วยตัวเองตามธรรมชาติ และเกิดขึ้นได้จากการ การสร้างเสริม คุณธรรมและ จริยธรรมที่มี ประสิทธิภาพจึงมุ่งเน้นให้คนเกิดความสำนึกขึ้นได้ด้วยตัวเอง เกิดจากความคิด ภายใน จิตใจที่สามารถตัดสินใจได้ อย่างถูกต้องด้วยตนเอง เป็นจิตสำนึกของตนเอง คุณลักษณะดังกล่าว มักจะ เรียกกันว่า “มโนธรรม”คุณธรรม จริยธรรมในสังคมไทย หลักธรรมสำหรับตนเอง เป็นการสอนให้รู้จักและ พัฒนานตนเอง ประกอบไปด้วย

๑. สติสัมปชัญญะ สติ คือ ธรรมชาติหนึ่ง ที่เกิดขึ้นพร้อมกับจิต ดับพร้อมกับจิต อาศัยอารมณ์เดียวกับจิต ที่เรียกว่าเจตสิก นั่นเอง แต่เป็นเจตสิกฝ่ายดีงาม (โสภณเจตสิก) ทำหน้าที่ระลึกในอารมณ์ มีลักษณะที่เป็นกุศล เพราะช่วยให้ระลึก ได้ในสิ่งที่ดีงาม สัมปชัญญะ คือ ความรู้ที่ถูกต้องที่เรียกอีกนัยหนึ่งว่า ปัญญา (ญาณ) ที่ตั้งอยู่ บนรากฐานของสมาธินั่นเอง

๒. ทิริโอดตัมปะ ทิริ คือ ความละอายบาป เป็นความรู้สึกรังเกียจ ไม่อยากทำบาปเห็นบาปเป็นของสกปรก จะทำให้ใจของเราเศร้าหมอง จึงไม่ยอมทำบาป โอดตัมปะ คือ ความ เกรงกลัวต่อบาป

๓. ขันติโสรัจจะ ขันติ แปลว่า ความอดทน หมายถึง ความสามารถที่จะทนต่อความลำบาก มีจิตใจเข้มแข็ง ที่จะทำความดี และสามารถควบคุมตนเองได้ โสรัจจะ หมายถึง ความสงบเสงี่ยม ความมีอัธยาศัยงดงาม ความ ประณีตความเรียบร้อยรวมถึงความไม่ทรูหยา ขันติ โสรัจจะ เป็นธรรมอันทำให้งาม

๔. ความสันโดษ ความสันโดษ คือ ความพอใจ ความยินดีด้วยของของตนซึ่ง ได้มาด้วยความเพียร ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตและโดยชอบธรรม โดยทั่วไปมีความหมาย ๓ ประการ คือ (๑) ยถาลาภสันโดษ ยินดีตามได้ คือตนได้สิ่งใดมาหรือเพียรหาสิ่งใดมาได้ไม่ว่าจะหายาบหรือ ประณีตแค่ไหนก็ยินดีพอใจด้วยสิ่งนั้น ไม่ติดใจอยากได้สิ่งอื่น ไม่เดือดร้อนกระวนกระวายเพราะสิ่งที่ตนไม่ได้มา ไม่ปรารถนาสิ่งที่ตนไม่พึงได้ หรือเกินไปกว่าที่ตนจะพึงได้โดยถูกต้องชอบธรรม ไม่เพ่งเล็งปรารถนาสิ่งของของคนอื่น ได้จนเกิดความริษยา (๒) ยถาลาภสันโดษ ยินดีตามกำลัง คือ ยินดีแต่พอแก่กำลังร่างกายสุขภาพ และวิสัยของตน มีความพอใจในการจัดสรรหน้าที่การงาน จัดสรรการศึกษาศิลปวิทยาและจัดสรรคุณธรรมเพื่อปฏิบัติให้สมกับ กำลังสติปัญญาของตนเองเลือกทำในสิ่งที่ตนเองถนัดแล้ว ตั้งใจปฏิบัติให้ก้าวหน้าไปตามกำลังแต่อย่างด้วยความ ขยันหมั่นเพียร (๓) ยถาสารูปสันโดษ ยินดีตามสมควร คือ ยินดีตามที่เหมาะสมกับภาวะฐานะแนวทางชีวิต และจุดหมายแห่งการบำเพ็ญกิจของตน ไม่นึกคิดอยากได้ทรัพย์สมบัติที่ล้ำค่า เกินฐานะของตนเองบางครั้งแม้ จะได้สิ่งที่เกินฐานะของตนเองมาก็ไม่ลุ่มหลงว่าเป็นสิทธิ์ที่ควรจะได้ กลับเห็นว่าสิ่งที่ได้มานั้นล้ำค่า ควรให้คนอื่นได้ มีส่วนร่วมดูแลรักษาหรือบริโภคใช้สอยด้วย

๕. อิทธิบาทสี่ธรรมแห่งความสำเร็จในการทำงาน มี ๔ ประการ คือ (๑) ฉันทะ ได้แก่ ความพึงพอใจในสิ่งที่ทำอยู่บุคคลควรรักงานรักเพื่อนร่วมงานรักหมู่คณะและ สถาบัน เมื่อบุคคลมีความพอใจมีความรักในสิ่งที่ตนทำสิ่งต่างๆ ที่ตนแสดงพฤติกรรมออกมาก็จะดีด้วยมนุษย์ควร ให้ความรักแก่กัน ตั้งแต่รักกันภายในครอบครัว รักกันในกลุ่มงานและสังคม (๒) วิริยะ ได้แก่ ความเพียรพยายามมีความขยัน อดทนมีมานะ บากบั่น จนประสบผลสำเร็จ ดังสุภาษิตที่ว่า มีความพยายามที่เหน็ดเหนื่อยย่อมประสบความสำเร็จ เช่น ต้องการเรียนเก่ง นักศึกษาก็ต้องหมั่นท่อง อ่านทำรายงาน ทำแบบฝึกหัด รับผิดชอบต่อการเรียน มีวินัย ความพยายาม จะทำให้นักศึกษาสอบได้ดี (๓) จิตตะ ได้แก่ ความตั้งใจ การฝึกฝนอย่างจริงจัง ไม่ว่าจะเป็นการเรียน หรือการทำงานเอาใจใส่ ต่องานที่ทำ มีความตั้งใจว่าจะทำทุกอย่างให้ดี ทำให้ได้ มีเจตนาแน่วแน่ ทุกอย่างย่อมสำเร็จ (๔) วิมังสา ได้แก่ ความสุขุม รอบคอบพิจารณาสิ่งที่ทำด้วยปัญญา มีการตรวจตราอยู่ สม่ำเสมอ เหมือนที่กล่าวว่ามีผลลดาอย่าขาดเฉลี่ยว หมายถึงการทำการใดๆ ให้รอบคอบมีความละเอียดลออ ในงานที่เราได้กระทำ

๖. อคติ หมายความว่า การกระทำอันทำให้เสียความเที่ยงธรรม มี ๔ ประการ (๑) ฉันทาคติ ลำเอียงเพราะรักใคร่ (๒) โทสาคติ ลำเอียงเพราะโกรธ (๓) โมหาคติ ลำเอียงเพราะหลง (๔) ภยาคติ ลำเอียงเพราะกลัว
อคติ ๔ นี้ ผู้บริหาร/ผู้ใหญ่ ไม่ควรประพฤติเพราะเป็นทางแห่งความเสื่อม

๗. สัมปยุตธรรม ธรรม ที่ทำให้คนเป็นสัปปุรุษ หรือ เป็นคนดี มี ๗ ประการ คือ

(๑) ธัมมัญญตา (การรู้จักเหตุ) คือการรู้จักวิเคราะห์สาเหตุของ สถานการณ์และความเป็นไปของ ชีวิต หรือรู้จักหลักความจริง จะคิดจะทำอะไรก็มีหลัก รู้ว่าเมื่อกระทำสิ่งนี้จะได้ผลตอบแทนเป็นความสุขแต่ถ้ากระทำอีกอย่างหนึ่งจะได้ผลเป็นความทุกข์ เช่น ถ้าหมั่นขยันศึกษาเล่าเรียนก็จะได้รับความความรู้ความเข้าใจ วิชาการต่างๆ เมื่อถึงเวลาสอบก็จะสามารถสอบได้คะแนนดี เป็นต้น

(๒) อัตถัญญตา (การรู้จักผล) หมายถึง เมื่อมีเหตุก็ย่อมมีผล เมื่อมีปัญหาอันใดเกิดขึ้นเราจะต้อง ใช้หลักเหตุผลมาพิจารณาปัญหาเหล่านั้น เพราะผลเกิดจากเหตุเสมอการรู้จักเปรียบเทียบเหตุและผลจะทำให้เรา เป็นคนใจกว้างยอมรับฟังเหตุผลของผู้อื่น

(๓) อัตตัญญตา (การรู้จักตน) ความเป็นผู้รู้จักตน คือ รู้จักตนเอง โดยฐานะ ภาวะ เพศ วัย ความรู้ ความสามารถ และคุณธรรมอื่นๆ มีศรัทธา ศีล สุตตะ จาคะ ปัญญา เป็นต้น แล้วประพฤตินให้เหมาะสม แก่ ภาวะของตนและเมื่อรู้ว่าบกพร่องในเรื่องใด ก็ปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น

(๔) มัตตัญญตา (การรู้จักประมาณ) หมายถึงความพอดี ความพอเหมาะพอสมควรการรู้จัก ประมาณ คือการรู้จักทำทุกสิ่งทุกอย่างหรือดำเนินชีวิตให้อยู่ในสภาพที่เหมาะสม เป็นต้น การรู้จักประมาณนี้เป็น ทางสายกลางที่พระพุทธเจ้าทรงสอนให้บุคคลต่างๆ ได้ประพฤติปฏิบัติกันมา

(๕) กาลัญญตา (การรู้จักกาล) หมายถึงการรู้จักเวลาที่เหมาะสมในการทำกิจกรรมต่างๆ และรู้จัก ปฏิบัติตนให้ถูกกับกาลเทศะ กล่าวคือ รู้ว่าในเวลาเช่นไรควรจะทำอะไร การรู้จักกาลเวลาจะทำให้ไม่ตำรงตน อยู่ใน ความประมาณ ไม่ทำให้เสียเวลาโดยเปล่าประโยชน์

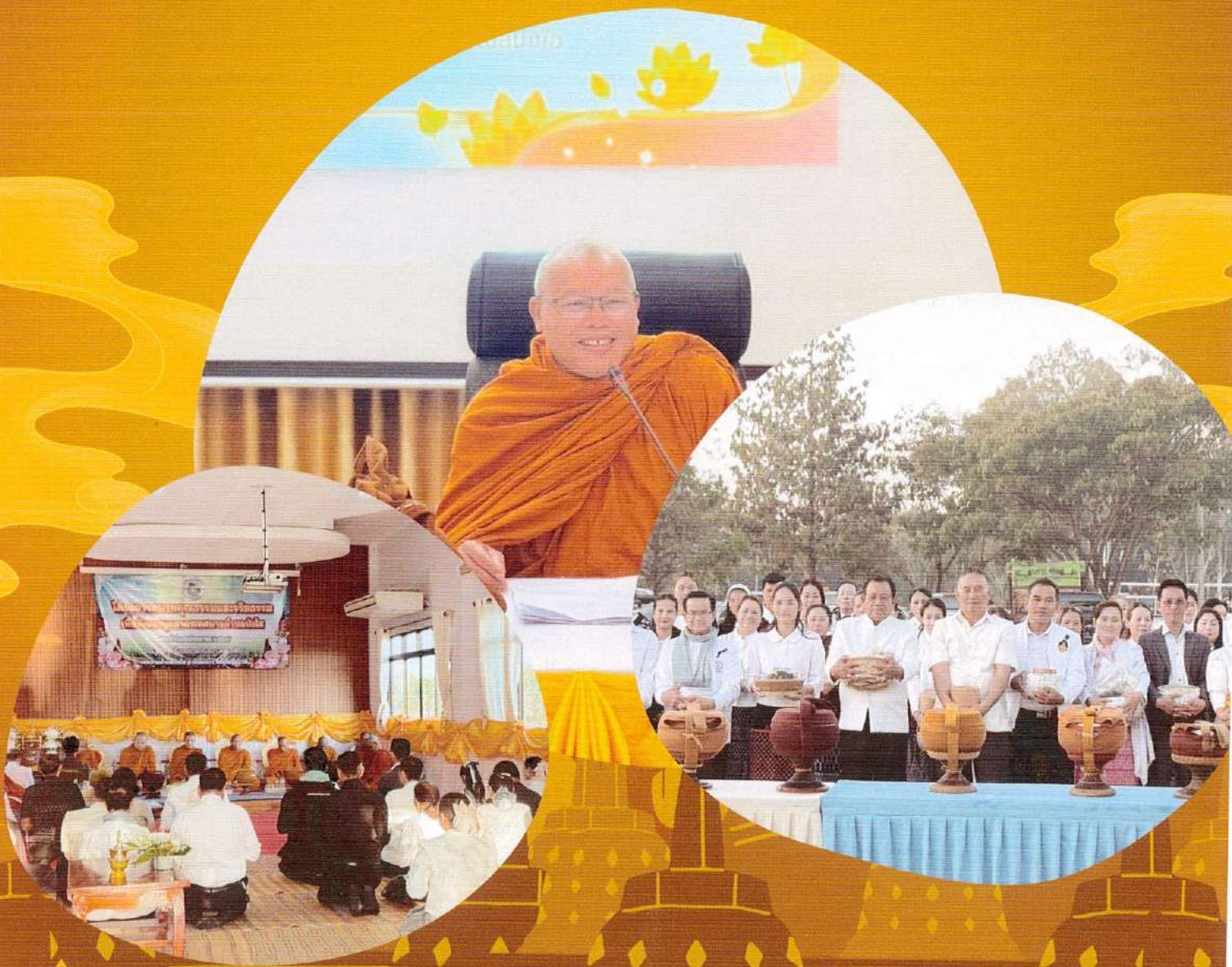
(๖) ปริสัญญตา (การรู้จักชุมชน) คือการรู้จักหมู่คณะหรือกลุ่มชนว่าดีหรือไม่ดี ควรคบหาสมาคม ควร เข้าไปอยู่เป็นพวกหรือไม่ เมื่ออยู่ในชุมชนหรือที่ประชุมต่างๆ ควรวางตัวอย่างไรควรทำอะไรควรพูดอย่างไร เช่น เมื่อเข้าหาผู้ใหญ่ควรแสดงอาการนอบน้อมมีสัมมา คารวะ เมื่อเข้าวัดควรสำรวม กาย วาจา ใจ ไม่แสดง อาการ ตลกคึกคะนอง เป็นต้น ความเป็นผู้รู้จักบริษัท คือรู้จักชุมชนและสังคม รู้กริยาที่จะพึงประพฤติ แล้วประพฤติ ตนให้เหมาะสมต่อชุมชนและสังคมนั้นๆ

(๗) ปุคคโลปรปริญญตา (การรู้จักบุคคล) ได้แก่ การรู้จักประเภทบุคคลแต่ละคนว่าฉลาดหรือโง่ เป็น คนพาลหรือเป็นบัณฑิต มีความสามารถหรือไม่ มีคุณธรรมหรือไม่ แล้วเลือกคบหาให้เป็นประโยชน์ เลือกใช้ให้ เหมาะสมกับกิจการหรือเพื่อปฏิบัติกับเขาได้อย่าง เหมาะสมและที่สำคัญก็คือ จะสนทนากับเขาอย่างไรเรื่องและ ราวปริน

กล่าวโดยสรุป หลักธรรมสำหรับตนเองเป็นการสอนให้รู้จักและพัฒนาตนเอง ด้านสติสัมปชัญญะ , ความละเอียดรอบคอบ,ความอดทน,ความพอใจ,ความยินดีของตน (ยินดีในตนได้สิ่งใดมาหรือเพียรหาสิ่งใดมาได้ ยินดีตามกำลัง ยินดีตามที่เหมาะสมกับภาวะฐานะแนวทางชีวิต และจุดหมายแห่งการบำเพ็ญกิจของตนตามสมควร) ความสำเร็จในการทำงานมีอิทธิบาทสี่ (ฉันทะ, วิริยะ, จิตตะ, วิมังสา, ไม่มีมือคด เพราะรักใคร่ เพราะโกรธ เพราะเขลา เพราะกลัว)จะต้อง เป็นสัปปบุรุษหรือเป็นคนดี (รู้จักเหตุ, รู้จักผล, รู้จักตน, รู้จักประมาณ, รู้จักกาล, รู้จักชุมชนและการรู้จักบุคคล)

ภาคผนวก

งานนิตินการ สำนักปลัด
เทศบาลตำบลป่งไธ